

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) เรื่อง การศึกษาความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษาและทัศนคติของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์รังสิต ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างข้อมูลส่วนบุคคลและข้อมูลด้านจิตวิทยากับความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา โดยมีการวิจัย ดังนี้

- 3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
- 3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
  - 3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ
  - 3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ
- 3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล
- 3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล
- 3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

3.1.1 ประชากร ที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาทันตแพทย์ระดับปริญญาตรี ตามหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ปีการศึกษา 2550 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 284 คน

3.1.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นักศึกษาทันตแพทย์ระดับปริญญาตรีหลักสูตรทันตแพทยศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ที่ลงทะเบียนเรียน ปีการศึกษา 2550 ภาคการศึกษาที่ 2 จำนวน 251 คน โดยใช้วิธีการสุ่มอย่างง่าย (Simple Random Sampling) ใช้เกณฑ์ตามตารางของ Krejcie & Morgan ที่กำหนดความคลาดเคลื่อน 5 % ได้กลุ่มตัวอย่าง 162 คน แต่ในการศึกษาครั้งนี้จะศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง 251 คน เนื่องจากผู้วิจัยต้องการลดความคลาดเคลื่อนดังกล่าว

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

3.2.1 ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ที่ผู้วิจัยปรับปรุงจากแบบสอบถามของมณฑา เหมศิริ (2545 : 79-89) สร้างขึ้นมาเพื่อศึกษาความต้องการด้านกิจกรรมนักศึกษาและทัศนคติของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ โดยแบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบสอบถามเลือกตอบ (Check-list) เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับ ชั้นปี เพศ อายุ การใช้จ่าย วิธีการเข้าศึกษา เกรดเฉลี่ยสะสม การเป็นสมาชิกชมรม/สมาคม การหารายได้พิเศษ ความต้องการทุนการศึกษา การได้รับทุนการศึกษา และการทำกิจกรรมนอกหลักสูตร จำนวน 11 ข้อ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรมนักศึกษา ของนักศึกษาคณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ รวมทั้ง 4 ด้าน ซึ่งประกอบด้วย

1. ด้านกีฬา ได้แก่ ข้อ 1-12
2. ด้านศิลปวัฒนธรรม ได้แก่ ข้อ 13-22
3. ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ได้แก่ ข้อ 23-31
4. ด้านส่งเสริมวิชาการ ได้แก่ ข้อ 32-40

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทัศนคติต่อกิจกรรมนักศึกษา มีทั้งหมด 9 ข้อ เป็นคำถามเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 1, 2, และข้อ 9 เพื่อใช้ตรวจสอบความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องให้น้ำหนักของคะแนนเป็นตรงข้ามกับข้อ อื่นๆ ประสพการณ์ทางด้านกิจกรรม มีจำนวน 10 ข้อ และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน มีจำนวน 11 ข้อ เป็นคำถามเชิงนิเสธ ได้แก่ ข้อ 1, 2, 5, 8, และ 9 เพื่อใช้ตรวจสอบความตั้งใจของผู้ตอบแบบสอบถามในการวิเคราะห์ข้อมูล ต้องให้น้ำหนักของคะแนนเป็นตรงข้ามกับข้ออื่นๆ

คำตอบ รูปแบบคำตอบประมาณค่าของทัศนคติมีลักษณะเป็นมาตรฐาน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ เห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็นด้วย ไม่แน่ใจ ไม่เห็นด้วย และไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง โดยผู้ตอบแบบสอบถามเลือกตอบในระดับใดระดับหนึ่ง การให้คะแนนถือเกณฑ์ดังนี้

5	หมายความว่า	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
4	หมายความว่า	เห็นด้วย
3	หมายความว่า	ไม่แน่ใจ
2	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วย
1	หมายความว่า	ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

คำตอบ ประสพการณ์ทางด้านกิจกรรม และความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 อันดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด โดยมีการให้คะแนนแต่ละระดับ ดังนี้

5	หมายความว่า	มากที่สุด
4	หมายความว่า	มาก
3	หมายความว่า	ปานกลาง
2	หมายความว่า	น้อย
1	หมายความว่า	น้อยที่สุด

3.2.2 การสร้างและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาปัญหา และสภาพการณ์โดยตรงจากการสังเกตและเข้าร่วมกิจกรรม
2. รวบรวมข้อคิดเห็นต่างๆ จากนักการศึกษานักวิชาการ หรือผู้ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนิสิตนักศึกษา
3. ศึกษาค้นคว้า จากหนังสือ ตำรา เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง
4. นำผลที่ได้จากการศึกษา จากข้อที่ 1-3 มาสรุปเป็นลักษณะที่จะต้องประเมินกิจกรรมในด้านต่างๆ 4 ด้าน คือ ด้านกีฬา ด้านศิลปวัฒนธรรม ด้านบำเพ็ญประโยชน์ ด้านส่งเสริมวิชาการ
5. นำแบบสอบถามของ มณฑา เหมศิริ (2545 : 79-89) ที่ผ่านการสร้างและตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญมาประยุกต์ใช้
6. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert) ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การให้คะแนนน้ำหนักของตัวเลือก 5 ระดับ ตั้งแต่ 1-5 คะแนน ซึ่งมีความหมายดังนี้
  - 5 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด
  - 4 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก
  - 3 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง
  - 2 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับน้อย
  - 1 หมายความว่า ผู้ตอบมีความต้องการเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่านตรวจสอบ ความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) จากการใช้ภาษาและผู้วิจัยนำแบบสอบถามมาปรับปรุงแก้ไขอีกครั้งหนึ่ง ผู้ทรงคุณวุฒิที่ให้ความอนุเคราะห์ในการตรวจสอบแบบสอบถามประกอบด้วย
  1. ผศ.ทพ.ญ. ดร. ศิริเพ็ญ วนแสงสกุล ผู้ช่วยคณบดีฝ่ายการนักศึกษา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
  2. นางนภวรรณ งามเกษม หัวหน้างานกิจกรรมนักศึกษา กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
  3. นางวิไลวรรณ ชึ่งปรีดา นักแนะแนวการศึกษา 8 หัวหน้าศูนย์นักศึกษาฝึกการ กองกิจการนักศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
8. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) ที่คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของ

แบบสอบถาม โดยใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟาของ Cronbach (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.95

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขออนุญาตและขอความร่วมมือจากคณบดี คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ เพื่อขอความร่วมมือจากกลุ่มตัวอย่างในการตอบแบบสอบถาม
2. ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองโดยนำแบบสอบถามไปแจกให้นักศึกษาตามชั้นปี ต่างๆ ตั้งแต่ชั้นปีที่ 1- 5 และขอรับแบบสอบถามคืนในวันที่แจกแบบสอบถาม
3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามที่แจกไปทั้งหมด 251 ชุด และได้รับคืน ครบ 251 ชุด คิดเป็นร้อยละ 100 โดยจำแนกตามชั้นปี ดังตาราง 3.1 มาวิเคราะห์ข้อมูล ตาราง 3.1 จำนวนและร้อยละของแบบสอบถามที่ส่งไปและได้รับคืน จำแนกตามตามชั้นปี

ชั้นปี	จำนวนแบบสอบถามที่ส่งไป	จำนวนแบบสอบถามที่ได้รับคืน	ร้อยละ
1	54	54	21.50
2	72	72	28.70
3	53	53	21.10
4	42	42	16.70
5	30	30	12.00
รวม	251	251	100

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลจากแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้นำมาดำเนินการดังนี้

1. คัดเลือกแบบสอบถามที่ได้รับคืนมา และตรวจสอบเพื่อให้ได้แบบสอบถามที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์
2. ข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์ด้วยการหาค่าความถี่และค่าร้อยละ แล้วนำเสนอในรูปของตารางและแปลผลด้วยการบรรยาย
3. ข้อมูลที่เกี่ยวกับความคิดเห็นของนักศึกษาที่มีต่อการจัดกิจกรรมของนักศึกษา คณะทันตแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ มาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard deviation) แล้วนำเสนอในภาพรวมของแต่ละด้านและแปลผลด้วยการบรรยาย
4. ทดสอบสมมติฐานการวิจัย ด้วยสถิติ One way ANOVA และ Pearson correlation Coefficient

ในการแปลความหมาย เพื่อให้ได้ค่าเฉลี่ยน้ำหนักคำตอบ แบ่งออกเป็น 5 ระดับ ความหมายตามเกณฑ์ของเบสท์ (Best) ดังนี้

1) ความต้องการเกี่ยวกับกิจกรรม

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีความต้องการมากที่สุด
	3.50 – 4.49	หมายความว่า	มีความต้องการมาก
	2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีความต้องการปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีความต้องการน้อย
	1.00 – 1.49	หมายความว่า	มีความต้องการน้อยที่สุด

2) เกณฑ์ในการแปลผลหาค่าเฉลี่ยของทัศนคติได้กำหนดคะแนนเฉลี่ยรวมของทัศนคติ

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายความว่า	ทัศนคติที่ดีมากที่สุด
	3.50 – 4.49	หมายความว่า	ทัศนคติที่ดีมาก
	2.50 – 3.49	หมายความว่า	ทัศนคติปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายความว่า	ทัศนคติที่ดีน้อย
	1.00 – 1.49	หมายความว่า	ทัศนคติที่ดีน้อยที่สุด

3) ประสิทธิภาพด้านกิจกรรม

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายความว่า	ประสิทธิภาพดีมากที่สุด
	3.50 – 4.49	หมายความว่า	ประสิทธิภาพที่ดีมาก
	2.50 – 3.49	หมายความว่า	ประสิทธิภาพปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายความว่า	ประสิทธิภาพน้อย
	1.00 – 1.49	หมายความว่า	ประสิทธิภาพน้อยที่สุด

4) ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน

ค่าเฉลี่ย	4.50 – 5.00	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์ดีมากที่สุด
	3.50 – 4.49	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์ดีมาก
	2.50 – 3.49	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์ปานกลาง
	1.50 – 2.49	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์น้อย
	1.00 – 1.49	หมายความว่า	มีความสัมพันธ์น้อยที่สุด

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูล ซึ่งผู้วิจัยได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

1. ค่าร้อยละ

$$\begin{aligned}
 \text{ค่าร้อยละ} &= \text{การคำนวณโดยเอา } 100 \text{ ไปคูณอัตราส่วนที่ต้องการหาผลลัพธ์} \\
 &= \frac{n \times 100}{N} \\
 &= \frac{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูล} \times 100}{\text{จำนวนผู้ให้ข้อมูลทั้งหมด}}
 \end{aligned}$$

ประชากรทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ย $\bar{X} = \frac{\sum x}{n}$

$\bar{X}$ คือ ค่าเฉลี่ย

$\sum x$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมด

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

3. ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$$SD = \sqrt{\frac{n \sum X^2 - (\sum x)^2}{n(n-1)}}$$

SD คือ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

$\sum x^2$ คือ ผลรวมแต่ละด้านยกกำลังสอง

$(\sum x)^2$ คือ ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง

n คือ จำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม

4. ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้สูตรหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{\sum s^2}{S^2} \right]$$

เมื่อ α = ความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม

n = จำนวนข้อในแบบสอบถาม

s_i^2 = ความแปรปรวนของข้อคำถามที่ข้อที่ 1

S^2 = ความแปรปรวนของคำถามทั้งหมด

5. ค่าความสัมพันธ์ ONE WAY ANOVA

6. เกณฑ์ในการแปลผลหาค่าเฉลี่ยของทัศนคติ ของ สถิติ ONE WAY ANOVA

ใช้เกณฑ์ตามแบบได้กำหนดคะแนนเฉลี่ยรวมของทัศนคติออกเป็น 3 ระดับ โดยใช้ค่าพิสัยและ ค่า $SD \pm \bar{x}$ และให้ความหมายดังนี้
ทัศนคติได้กำหนดและให้ความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00 หมายความว่า ทัศนคติที่ดี

ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.67 หมายความว่า ทัศนคติปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33 หมายความว่า ทัศนคติไม่ดี

ประสบการณ์ด้านกิจกรรม ได้กำหนดและให้ความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00	หมายความว่า	ประสบการณ์มาก
ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.67	หมายความว่า	ประสบการณ์ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33	หมายความว่า	ประสบการณ์น้อย

ความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อน ได้กำหนดและให้ความหมายดังนี้

ค่าเฉลี่ย 3.68 - 5.00	หมายความว่า	ระดับมาก
ค่าเฉลี่ย 2.34 - 3.67	หมายความว่า	ระดับปานกลาง
ค่าเฉลี่ย 1.00 - 2.33	หมายความว่า	ระดับน้อย

ชำนาญกหอสมุด